

De minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 15
www.rechtspraak.nl

datum 13 augustus 2010
doorkiesnummer 070 - 361 9721
e-mail Voorlichting@rechtspraak.nl
onderwerp Advies wetsvoorstel schadevergoeding bij overschrijding
redelijke termijn

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bij brief van 13 april hebt u de Raad voor de rechtspraak om advies verzocht over een concept-wetsvoorstel tot regeling van de schadevergoeding bij overschrijding van de redelijke termijn, bedoeld in artikel 6 EVRM. Het advies doe ik u hierbij toekomen, in overeenstemming met op ambtelijk niveau gemaakte afspraken over de datum waarop het tegemoet kon worden gezien.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

1. Inleiding

1.1 Aanleiding wetsvoorstel

Tot op heden ontbreekt in Nederland een effectieve rechtsbescherming (artikel 13 EVRM) bij overschrijding van de redelijke termijn. Artikel 6 EVRM bepaalt dat een juridisch geschil binnen een redelijke termijn door de rechter beslecht moet worden.

Het EHRM heeft bepaald dat nationaal recht moet voorzien in een regeling om tegen een overschrijding van de redelijke termijn op te komen. Na de uitspraak in de zaak Pizzati in 2004 door het EHRM, heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 4 juni 2008 uitspraak gedaan in een soortgelijke zaak². De Afdeling kwam tot de conclusie dat er sprake was van overschrijding van de redelijke termijn en dat de minister van Justitie als vertegenwoordiger van de Staat schadelijktig was. Na deze uitspraak van de Raad van State volgden ook soortgelijke uitspraken van de Centrale Raad van Beroep³ en het College van Beroep voor het bedrijfsleven⁴. Dit is nog eens bevestigd in recente uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak waarin deze het standpunt heeft ingenomen, dat de Raad voor de rechtspraak geen bestuursorgaan is in de zin van de Awb en dus niet tot schadevergoeding

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechterlijke zaken zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

² ABRvS 4 juni 2008, LJN BD3121.

³ 11 juli 2008, AB 2008, 241.

⁴ 3 maart 2009, LJN BH6281.

datum 13 augustus 2010
pagina 2 van 8

kan worden veroordeeld en dat uit het gegeven dat de Comptabiliteitswet het begrotingsbeheer aan de minister van Justitie opdraagt en deze middelen aan de Raad toekent, voortvloeit dat de minister een eigen bevoegdheid heeft en terecht door de rechtbank is aangewezen als bestuursorgaan dat de schade moet vergoeden.

Zowel de Afdeling als de CRvB en het CBb hebben artikel 8:73 Awb verdragsconform toegepast. De MvT geeft aan dat artikel 8:73 Awb voor deze situaties enigszins gewrongen is toegepast. Dit heeft er mede toe geleid dat het onderhavige wetsvoorstel is opgesteld.

Het wetsvoorstel zal moeten leiden tot een wettelijke basis voor de toekenning van immateriële schadevergoeding bij overschrijding van de redelijke termijn. De Raad kan zich hierin vinden.

1.2 Algemene opmerkingen

Het wetsvoorstel is thans nog onvoldragen, in die zin, dat het geen regeling bevat met betrekking tot termijnoverschrijding door de civiele rechter en de strafrechter, terwijl daar precies dezelfde vragen ter beantwoording voorliggen. Het concept bevat onduidelijkheden, waarvan er een aantal hierna zal worden besproken. Van de zijde van uw ministerie is vernomen, dat het wetsvoorstel de Raad van State ook aanleiding heeft gegeven hierover informeel overleg met de Directie Wetgeving te openen, samen met de Centrale Raad van Beroep en het College van Beroep voor het bedrijfsleven, nadat het concept-wetsvoorstel in consultatie is gegeven.

In het overleg dat op bestuurlijk niveau met het ministerie is gevoerd, is verzocht de afhandeling van claims wegens onrechtmatige rechtspraak als een eigen (bedrijfsvoerings)aangelegenheid van de rechtspraak te beschouwen. De Raad heeft daarin bewilligd. Desalniettemin gaat het voorstel ervan uit dat tot toekenning van de schadevergoeding die de Staat der Nederlanden bij overschrijding van de redelijke termijn door een rechter dient te betalen, de minister van Justitie bevoegd is. Met de hierboven aangehaalde jurisprudentie en recente uitspraken, waarin de bestuursrechter uitdrukkelijk aangaf dat de minister van Justitie het te veroordelen orgaan van de Staat is, wordt door het wetsvoorstel niet gebroken. In de toelichting wordt vermeld dat de minister zal kunnen besluiten niet van verweer te dienen en ook wordt vermeld dat “in de meeste gevallen” de Raad voor de rechtspraak de zaken zal afhandelen. Het, anders dan in een overgangssituatie, uitoefenen van een bevoegdheid *namens de minister van Justitie* acht de Raad echter niet in overeenstemming met zijn staatsrechtelijke positie en met de institutionele verzelfstandiging van de rechtspraak die met de herziening van de rechterlijke organisatie is gerealiseerd.

Het wetsvoorstel voorziet in een uitvoeringsregeling, op de inhoud waarvan nu nog geen enkel uitzicht is geboden. Verder bevat het wetsvoorstel een aantal onduidelijkheden. Onder die omstandigheden is het voor de Raad moeilijk een inschatting te maken van de aanzuigende werking die van de voorgestelde regeling zou kunnen uitgaan. Zowel de werklastgevolgen als de andere financiële consequenties (uitvoeringslasten, te betalen schadevergoedingen) zijn thans nog niet in te schatten.

2. Inhoud wetsvoorstel

De strekking van het wetsvoorstel is dat een rechtzoekende, indien hij van mening is dat de redelijke termijn in zijn zaak is overschreden, een verzoekschriftprocedure kan starten. Deze verzoekschriftprocedure is van toepassing op alle bestuursrechtelijke geschillen. Dit betekent dat ook

datum 13 augustus 2010
pagina 3 van 8

het vreemdelingenrecht en het belastingrecht onder het toepassingsbereik van dit wetsvoorstel vallen⁵. Een verzoekschrift kan zowel lopende de procedure als na afloop van de procedure (tot uiterlijk een jaar na afloop) worden ingediend. De rechter die de procedure in hoofdzaak behandelt of heeft behandeld, behandelt in beginsel ook de verzoekschriftprocedure.

Een rechtzoekende kan middels dit wetsvoorstel alleen verzoeken tot vergoeding van immateriële schade. Vergoeding van materiele schade valt buiten dit wetsvoorstel. De rechtzoekende zal zich dan moeten richten tot de civiele rechter. De Raad kan zich vinden in het feit dat dit wetsvoorstel zich tot vergoeding van de immateriële schade beperkt. Wat betreft de materiele schade dient aangesloten te worden bij de bestaande rechtsmachtverdeling.

Uit de rechtspraak van het EHRM volgt dat (dreigende) overschrijding van de redelijke termijn bij voorkeur bestreden moet worden met instrumenten ter versnelling van de lopende procedure. Tevens moet schade geleden als gevolg van reeds opgetreden vertraging worden vergoed. Het wetsvoorstel ziet uitsluitend op het aspect van de schadevergoeding, waarvoor een extra procedure moet worden gevoerd. Het (ook) opnemen van versnellingsmogelijkheden verdient aanbeveling (zie o.a. T. Barkhuysen onder CrvB 13 juli 2004, USZ 2004/307).

Terecht wordt in de memorie van toelichting opgemerkt dat functie en karakter van het onderhavige wetsvoorstel en van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen verschillend zijn. Juist met het oog daarop bevreemd de opmerking dat het voor de hand ligt dat de bestuursrechter de hoogte van de schadevergoeding wegens schending van de redelijke termijn zal matigen als reeds een dwangsom is verbeurd op grond van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen.

Diegene die de verzoekschriftprocedure start, in de meeste gevallen een natuurlijk persoon, hoeft het bestaan van de immateriële schade niet aan te tonen, deze wordt verondersteld. Slechts indien een rechtspersoon een verzoekschriftprocedure start dient de immateriële schade te worden aangetoond. Op grond van de jurisprudentie van het EHRM wordt bij hen de schade niet verondersteld. De Raad geeft u in overweging om dit uitgangspunt in de wet zelf te verankeren.

De bevoegdheid tot kennisname van een dergelijk verzoekschrift ligt bij de bestuursrechter. Komt de bestuursrechter tot het oordeel dat er sprake is van overschrijding van de redelijke termijn, dan is de Staat schadeplichtig. Hoger beroep in deze zaken is mogelijk.

In het wetsvoorstel wordt verder voorgesteld om de forfaitering van bedragen en termijnen in een nader op te stellen AMvB op te nemen. De tekst van de AMvB is ten tijde van het uitbrengen van dit advies nog niet bekend.

⁵ Het vreemdelingenrecht en het belastingrecht vallen volgens vaste jurisprudentie van het EHRM buiten het toepassingsbereik van artikel 6 EVRM.

datum 13 augustus 2010
pagina 4 van 8

3. Artikelsgewijze reactie

Artikel 8:96a

Dit artikel bepaalt dat de bestuursrechter bij uitsluiting bevoegd is om kennis te nemen van een verzoekschriftprocedure die ziet op verkrijging van immateriële schadevergoeding in die gevallen waarin het gaat om overschrijding van de redelijke termijn hetzij door het bestuursorgaan hetzij door de bestuursrechter.

De Raad acht dit een juiste keus. De schade wordt middels forfaitaire maatstaven vastgesteld. Kunde met betrekking tot de daadwerkelijke immateriële schadevergoeding, die bij de civiele rechter in grotere mate aanwezig zal zijn dan bij de bestuursrechter, is dan ook slechts in beperkte mate nodig.

Aandacht wordt gevraagd voor de manier waarop de schadevergoeding vorm zal worden gegeven in zaken waarin een bestuurlijke boete aan de orde is (matigen boete of schadevergoeding) en hoe zich de hoogte van schadevergoeding verhoudt tot de omvang van matiging van een boete (vgl. jurisprudentie HR op boetes in belasting- en strafzaken).

In het eerste lid van dit artikel wordt tevens bepaald dat de Staat kan worden veroordeeld tot vergoeding van de immateriële schade. In artikel 8:96f wordt echter bepaald dat ook een bestuursorgaan kan worden veroordeeld tot vergoeding van de immateriële schade. Deze redactie leidt tot onduidelijkheid over wie de kosten voor de vergoeding dient te dragen. De Raad zou er de voorkeur aan geven indien in het wetsvoorstel wordt verankerd dat het bestuursorgaan wordt veroordeeld tot dat deel van de schadevergoeding dat door het bestuursorgaan is veroorzaakt en de Staat voor dat deel dat door de rechtelijke instantie is veroorzaakt.

Voorts blijkt uit de tekst van het wetsvoorstel onvoldoende duidelijk wie als vertegenwoordiger van de Staat en dus feitelijk als verdediger van de rechter optreedt. In de MvT wordt aangegeven dat de Raad voor de rechtspraak de meeste gevallen zal afhandelen. De Raad verzoekt om verduidelijking. De Raad geeft u hierbij het volgende in overweging. In het licht van de machtenscheiding kan het tot ongemakkelijke situaties leiden als de minister het optreden van de rechter gaat verdedigen. Het oordeel van de minister over het optreden van een rechter kan op gespannen voet komen te staan met het uitgangspunt dat de rechter zijn werk in onafhankelijkheid moet kunnen doen. Gelet op recente jurisprudentie dient de wet buiten twijfel te stellen dat het optreden van de Raad voor de rechtspraak dan plaatsvindt vanuit de eigen verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering van de rechtspraak, op welk gebied aan de Minister van Justitie géén uitvoerende bevoegdheden toekomen.

Artikel 8:96b

Bij AMvB worden regels gesteld die zien op de wijze waarop de redelijke termijn wordt berekend, alsmede de wijze waarop het bedrag van de schadevergoeding wordt berekend. Dit zijn geen gefixeerde termijnen en bedragen, maar marges waarbinnen de bestuursrechter dient te blijven. Zo kan worden aangeknoopt bij de specifieke omstandigheden van een geval.

Voor een AMvB is gekozen omdat zo binnen afzienbare tijd wijzigingen kunnen worden doorgevoerd indien de praktijk daartoe aanleiding geeft. De MvT geeft als voorbeeld de jurisprudentie van het EHRM. Men kan zich afvragen of dit een voldoende reden is om een dergelijke bepaling in een AMvB op te nemen, in plaats van dit bij wet te bepalen. Overigens loopt de jurisprudentie van de verschillende bestuursrechters soms fors uiteen.

datum 13 augustus 2010
pagina 5 van 8

De Raad is van mening dat deze delegatiebepaling erg ruim oogt en adviseert om in de wet veel duidelijker aan te geven, wat deze gedelegeerde wetgeving precies zou mogen inhouden en in de toelichting te motiveren waarom een zo ruime delegatie nodig is.

Het wetsvoorstel regelt slechts de bevoegdheid van de bestuursrechter tot veroordeling van vergoeding van (immateriële) schade. De daarbij te hanteren criteria zijn nog onbekend en worden in de op artikel 8:96b berustende AMvB neergelegd. Juist die criteria zijn van invloed op de vraag of het voorstel EVRM-proof is.

De vraag of een vergoeding kan worden toegekend is afhankelijk van de vraag of er sprake is van overschrijding van de redelijke termijn. Om deze vraag te kunnen beantwoorden is het van belang vast te stellen wanneer de termijn start en wanneer deze is geëindigd.

In de MvT wordt aangegeven dat de termijn start op het moment dat er een geschil is tussen burger en overheid. Bij niet punitieve zaken wordt voorgesteld de termijn te laten aanvangen op het moment dat er een bezwaarschrift wordt ingediend. In andere gevallen, zo geeft de MvT aan, dient een ander vertrekpunt te worden gehanteerd. Zo dient in het geval dat er helemaal geen besluit wordt genomen te worden aangeknoopt bij het moment dat de belanghebbende rechtstreeks beroep instelt. De Raad stelt voor om de termijn te laten aanvangen op het moment van ingebrekestelling.

Artikel 8:96c

In het eerste lid van dit artikel is bepaald dat de bevoegde rechter, die rechter is die de hoofdzaak heeft behandeld. De voorgestelde bepaling leidt er concreet toe dat de rechter die (eventueel) verantwoordelijk is voor de vertraging, zelf op het verzoek tot schadevergoeding- als gevolg van die vertraging- dient te beslissen.

In de huidige rechtspraktijk zijn voorbeelden te vinden van straf- en bestuursrechters die overschrijding van de redelijke termijn zelf compenseren via strafvermindering respectievelijk boetematiging. In de MvT is aangegeven dat de rechterlijke onpartijdigheid niet in het gedrang komt als de rechter die de hoofdzaak heeft behandeld ook het verzoek tot schadevergoeding beoordeelt. De MvT refereert hierbij aan de criteria die door het EHRM worden gehanteerd. Voorts meldt de MvT dat de individuele beoordelingsvrijheid van de betreffende rechter beperkt is door de nog op te stellen AMvB.

De Raad is zich ervan bewust dat het voor een buitenstaander de schijn van partijdigheid kan opwekken indien de rechter die de hoofdzaak beoordeelt, ook het verzoek tot schadevergoeding beoordeelt, terwijl de kans bestaat dat de rechter zelf debet is aan de overschrijding van de redelijke termijn. Eiser kan zich hierover beklagen en dit zal de gewenste snelheid van de procedure niet ten goede komen. Hierin zou een reden kunnen worden gevonden om de stelling aan te nemen dat het niet wenselijk is dat de rechter in de verzoekschriftprocedure dezelfde rechter is als die de hoofdzaak heeft behandeld.

Een concrete aanwijzing dat het wetsvoorstel op dit punt niet EVRM-proof zou zijn, is er niet. Zoals het EHRM het omschrijft in zijn arrest van 22 oktober 2007 in Lindon tegen Frankrijk, gaat het om de vraag of "the judges had been called upon ... to judge themselves and their own ability to apply the law." Hoe het EHRM tegen de beoordeling door de rechter van een eigen overschrijding van de redelijke termijn zal aankijken, valt niet met zekerheid te voorspellen.

datum 13 augustus 2010
pagina 6 van 8

Artikel 8:96d

In dit artikel wordt een aantal vereisten opgesomd waaraan het verzoekschrift dient te voldoen. Aangezien er een apart werkproces voor de verzoekschriftprocedure ingericht moet worden, heeft het de voorkeur dat in het verzoek ook het oorspronkelijke zaaknummer wordt vermeld.

Artikel 8:96e

In het tweede lid van artikel 8:96e wordt voorzien in de mogelijkheid dat de minister in bepaalde soort zaken afziet van het voeren van verweer. De Raad vraagt zich af of het wel wenselijk is om **bij wet** te bepalen dat van verweer kan worden afgezien. Voor wat betreft de vraag wie de stem van de bestuursrechter zou moeten verwoorden, verwijs ik u naar wat is opgemerkt onder “artikel 8:96a”.

Artikel 8:96g

In dit artikel wordt bepaald dat hoger beroep kan worden ingesteld tegen een uitspraak van de bestuursrechter in eerste aanleg. De Raad gaat ervan uit dat deze bepaling noodzakelijk is nu het dezelfde rechter is die over de hoofdzaak oordeelt en over het verzoek tot schadevergoeding. Echter, gelet op het forfaitaire karakter van de regeling en het relatief geringe belang ervan is het wellicht denkbaar om hoger beroep uit te sluiten.

Voorts wijst de Raad op een onvolkomenheid in dit artikel. Is een verzoekschrift ingediend bij de rechtbank, dan kan hoger beroep worden ingesteld bij een van de appelcolleges. De Raad vraagt zich af hoe gehandeld dient te worden indien de appelinstantie de eerste feitelijke instantie is. Kan de verzoeker dan ook nog in hoger beroep? Een nadere toelichting in de MvT is op zijn plaats.

4. Verhouding tot andere wetgeving

Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen

Per 1 oktober 2009 is de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen in werking getreden. De wet heeft tot doel om het bestuursorgaan te bewegen een beslissing te nemen. In de MvT is aangegeven dat wanneer een belanghebbende in dezelfde procedure al een bedrag heeft ontvangen in het kader van de Wet dwangsom en hij een verzoekschriftprocedure start wegens overschrijding van de redelijke termijn, het voor de hand ligt dat de bestuursrechter de schadevergoeding wegens overschrijding van de redelijke termijn matigt.

De Raad wijst erop dat in deze redenering ook in de zaken waarin de burger geen gebruik heeft gemaakt van deze mogelijkheden het tot op zekere hoogte aan hem zelf kan worden toegerekend dat de bestuurlijke fase is vertraagd, wat een grond zou kunnen zijn om geen of een gematigde schadevergoeding toe te kennen.

De MvT stelt dat er hier sprake is van een tweetal regelingen met een verschillend karakter. Dat zou er voor pleiten dat er geen rekening wordt gehouden met een eventuele schadevergoeding op basis van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen, dan wel met het feit dat de burger geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheden die deze wet biedt om de procedure te bespoedigen. Toch wordt besloten om het een met het ander te “verrekenen”. De Raad constateert dat de relatie tussen beide regelingen gecompliceerd is en ziet daarom graag een nadere uitleg.

Bestuurlijke boete

Het onderhavige wetsvoorstel is van toepassing op alle bestuursrechtelijke zaken, dus ook op zaken die betrekking hebben op een bestuurlijke boete. De Raad vraagt zich af hoe de bestuursrechter dient te handelen indien er, nadat bijvoorbeeld een bestuurlijke boete is gematigd, een verzoekschriftprocedure wordt gestart wegens overschrijding van de redelijke termijn. Dient de schadevergoeding dan ook gematigd te worden als gevolg van de eerdere matiging (zoals wordt voorgesteld in het kader van de toepassing van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen)? De Raad mist een toelichting op dit punt.

5. Werklast en ICT aanpassingen

Het onderhavige wetsvoorstel introduceert een nieuwe verzoekschriftprocedure. Dit leidt tot extra zaken voor de bestuursrechter. Om hoeveel extra zaken het zal gaan is niet eenduidig te vast te stellen. Tevens geldt dat de gevolgen afhankelijk zijn van de invulling in de AMvB van forfaitering en termijnen. Wel is de Raad van mening dat dit wetsvoorstel enige aanzuigende werking zal hebben. Het is immers niet onaannemelijk dat rechtshulpverleners ook bij een geringe overschrijding van de termijn een procedure zullen starten. Op het punt van de met het wetsvoorstel gemoeide financiële gevolgen behoudt de Raad zich dus zijn standpunt voor.

De Raad merkt voorts nog op dat een vergelijk kan worden gemaakt met de regeling voor de vergoeding van de proceskosten (artikelen 8:75 en 8:75a Awb). Beide regelingen lijken veel op elkaar: ze veronderstellen in bepaalde gevallen schade en hebben een forfaiteringsregeling. Ook voor wat betreft de proceskostenvergoeding dient een verzoek bij de bestuursrechter ingediend te worden, die ook in hoofdzaak beslist.

Wat betreft de beoordeling van de schadevergoedingsverzoeken kan gesteld worden dat deze niet zeer eenvoudig zullen zijn. Immers onderzocht zal moeten worden hoe de (besluitvormings)procedure verlopen is, wie er voor welke vertraging verantwoordelijk is geweest en in hoeverre dat tot een onnodige vertraging heeft geleid.

De Raad brengt u voorts nog onder de aandacht dat de nieuwe verzoekschriftprocedure zal leiden tot een aanpassing van het primaire processysteem voor de sectoren bestuursrecht.

6. Rechtsbescherming

De burger is gediend met de voorgestelde regeling. De regeling is laagdrempelig, is eenvoudig te voeren en verdient daarom de voorkeur boven de civielrechtelijke weg. De vraag wordt echter niet beantwoord waarom deze laagdrempelige procedure voor het bestuursrecht wel en voor bijvoorbeeld termijnoverschrijding in een civielrechtelijke of strafrechtelijke procedure niet aangewezen zou zijn.

7. Inconsequenties

- Het is niet duidelijk wie kan worden veroordeeld. In artikel 8:96a, eerste lid staat "... de Staat te veroordelen tot...". In artikel 8:96f staat echter "... veroordeelt hij het bestuursorgaan of de Staat tot...". In de MvT, artikel I onderdeel A is te lezen "... het bestuursorgaan, de rechter of beiden, worden veroordeeld...".
- In de MvT, artikel 1 onderdeel A, is te lezen dat "het bestuursorgaan, de rechter of beiden worden veroordeeld tot betaling van de schadevergoeding". Wordt een bestuursorgaan veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding dan brengt artikel 1:1 lid 4 Awb automatisch mee dat de betreffende rechtspersoon waartoe het bestuursorgaan hoort, dient te betalen. De rechter is geen bestuursorgaan, alsook de rechtbank niet. In gevallen van

datum 13 augustus 2010
pagina 8 van 8

onrechtmatige rechtspraak is het de Staat der Nederlanden die wordt aangesproken. Het is onduidelijk wie wordt aangesproken tot het betalen van de schadevergoeding.

8. Redactionele aspecten

- MvT, artikel II, onderdeel A en B en artikel V: afdeling 8.26 moet zijn afdeling 8.2.6.
- In artikel 8:96b kunnen de woorden “bij de uitspraak” achterwege blijven.
- Artikel 8:96d, eerste lid en onder d “de vermelding dat om immateriële schade wordt verzocht”. Er wordt door een belanghebbende niet om schade verzocht, maar om schadevergoeding.
- Artikel 8:96 e, tweede lid “gevallen kunnen worden aangewezen”. In de MvT staat dat de minister de gevallen kan aanwijzen. Het verdient de voorkeur in de tekst van artikel 8:96 e, op te nemen dat deze gevallen bij AMvB worden aangewezen.

De Raad adviseert u het concept-wetsvoorstel aan te passen aan de hiervoor gemaakte opmerkingen, alvorens met de behandeling daarvan verder te gaan.

9. Tot slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het Staatsblad. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. F.W.H. van den Emster
Voorzitter